

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
(назва інституту)

Кафедри мистецтвознавчої експертизи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Іванов С.В.

«10» квітня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Візуальна культура XX століття

(повна назва навчальної дисципліни)

Для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва)

спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(шифр і назва спеціальності)

освітній рівень освітньо-науковий, доктор філософії

(бакалавр, магістр)

освітня програма _____

(назва освітньої програми)

спеціалізація _____

(за наявності)

(назва спеціалізації)

вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна

Навчальний рік 2018/2019

Кількість кредитів ECTS 4

Мова викладання, навчання
та оцінювання українська

Форма підсумкового контролю диф. залік

Викладач: кандидат філософських наук Солярська-Комарчук Ірина Олегівна, доцент
кафедри мистецтвознавчої експертизи

Пролонговано: на 2019/2021 н.р. Солярська-Комарчук 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник(и): Солярська-Комарчук Ірина Олегівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи

ПОГОДЖЕНО:
Директор інституту _____
(Дичковський С.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри _____
(Карпов В.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 6 від «30» серпня 2019 р. Протокол № 9 від «20» серпня 2019 р.

Схвалено науково – методичною радою Академії

Протокол від «8» квітня 2019 року № 2

Голова науково-методичної ради _____ (Іванов С.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«8» квітня 2019 року

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Візуальна культура ХХ століття», що викладається на II курсі аспірантури є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують мистецтвознавчий профіль науковця-фахівця в галузі образотворчого мистецтва й визначають необхідні навички для здійснення наукового аналізу вітчизняних та зарубіжних художніх творів, котрі створені у ХХ столітті.

Міждисциплінарні зв'язки: «Антропологія мистецтва», «Соціокультурне проектування в мистецтві», «Східнохристиянське мистецтво», «Постмодерний дискурс у мистецтвознавстві».

2. Мета дисципліни – визначення основних принципів формування образних рішень в мистецтві ХХ століття.

3. Завдання:

- формування знань щодо визначення образу у філософських концепціях ХХ ст. та їх впливу на сучасні художні практики;
- формування знань щодо пошуків нових образних рішень в мистецтві авангарду;
- формування знань щодо пошуків нових образних рішень в мистецтві постмодернізму;
- формування знань щодо пошуків нових образних рішень в мистецтві трансавангарду;
- формування знань та навичок щодо впливу новітніх технологій на розвиток сучасного мистецтва.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- знання щодо особливостей розвитку світової художньої культури протягом ХХ ст.;
- знання щодо світоглядних та художніх особливостей європейського авангарду;
- знання щодо особливостей розвитку мистецтвознавства у першій половині ХХ ст.;
- знання щодо особливостей розвитку української художньої культури протягом ХХ ст.

Опановуючи навчальну дисципліну аспірант повинен дотримуватися академічної доброчесності, визначеної в НАКККіМ.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і	Методи оцінювання та пороговий	Відсоток у підсумковій оцінці з
Код	Результат навчання			

		навчання	критерій оцінювання (за необхідності)	дисципліни
ОК. 13	Знати понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни; причини та особливості розвитку стилістичних напрямків в українському мистецтві ХХ ст.	Лекції	Опитування, тестування, перевірка практичних завдань	20%
ОК. 13	Вміти розрізняти стилістичні ознаки напрямків, поширених в українському мистецтві ХХ ст. та виділяти художню манеру окремого майстра	Лекції	Опитування, тестування, перевірка практичних завдань	20%
ОК. 13	Знати історико-культурні чинники формування мистецьких напрямків в Україні у ХХст. Розрізняти новітні методи вираження, побудову нової образності та формування новітніх смислів	Лекції	Опитування, перевірка презентацій, перевірка, практичних завдань	30%
ОК. 13	Застосовувати отримані знання на практиці; вміти використовувати навички аналізу українського мистецтва ХХ століття, ефективно проводити атрибуцію відповідних творів мистецтва	Лекції	Опитування, перевірка презентацій, перевірка, практичних завдань	30%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					
Грунтовні знання історії образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації, мистецтвознавчої експертизи, основ законодавства у галузі культури і мистецтв	ПР 01				
Глибокі знання визначеної сфери дослідження у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії		ПР 02			
Володіння техніками, прийомами та методиками мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції мистецьких творів і пам'яток культури			ПР 03		
Здатність до особистісно-професійного лідерства та успіху. Спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію. Здатність до самоосвіти, самоорганізації, рефлексії, самовдосконалення та продовження професійного розвитку				ПР 10	
Здатність вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик				ПР 11	
Здатність аналізувати актуальний стан та тенденції розвитку сучасного мистецтва					ПР 12

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККІМ» від 31 жовтня 2018 р.).

7.1. Форми оцінювання здобувачів вищої освіти:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗР* (тест): – 25 балів/ 15 балів**.
2. Самостійне завдання 1: РН 1.2. – 20 балів/ 12 балів.

3. Самостійне завдання 2: РН 1.3. – 20 балів/ 12 балів.
 4. Проведення колоквиуму: РН 1.3. – 15 балів/ 9 балів.
 5. Підсумкова контрольна робота (екзамен): – 20 балів / 12 балів.

* ЗР – змістовий розділ.

** максимальний бал/ порогів бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: диференційований залік.

7.2. Організація оцінювання.

Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у колоквиумі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).

Зразки тестових завдань для контрольної роботи, перелік самостійних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи є складовою у Навчально-методичному комплексі з даної дисципліни.

Зміст курсу складає єдиний змістовний розділ. Змістовий розділ включає лекції, самостійну роботу здобувачів вищої освіти, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

<u>Змістовий розділ</u>				Підсумко ва робота / залік
80 залікових балів (максимум)				
Самостійна робота 20 (максимум)	Контрольна робота 25 (максимум)	Колоквиум 15 (максимум)	Самостійна робота 20 (максимум)	20 (максимум)

Умовою допуску до підсумкової роботи (диференційованого заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у колоквиумі, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота / залік	Підсумков а оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Диференційований залік виставляється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право, отримати підсумкову оцінку за диференційований залік за результатами

контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на диференційованому заліку є обов'язковою.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план передбачає 16 занять.

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Прак.	СРС
1	2	3	4	5	6
4 семестр					
Змістовий розділ «Візуальна культура ХХ століття»					
1.1	Візуальна культура: проблематика та поняття	8	2	-	6
1.2	Феноменологічні концепції візуального сприйняття	8	2	-	6
1.3	Теорії образу в гештальтпсихології	8	2	-	6
1.4	Психоаналітичні концепції візуального сприйняття та візуальної культури	8	2	-	6
1.5	Візуальне сприйняття в культурній антропології	8	2	-	6
1.6	Пошук нового образу в мистецтві авангарду	22	6	-	16
1.7	Новітні шляхи розвитку сучасного мистецтва. Мистецькі течії доби постмодерну	16	4	-	12
1.8	Заперечення задач мистецтва модернізму. Оп-арт, гіперреалізм, концептуалізм	8	2	-	6
1.9	Особливості розвитку мистецтва у др. пол. ХХ ст. Трансавангард	8	2	-	6
1.10	Вплив технологій на розвиток сучасного мистецтва (відео-арт, нет-арт). Інсталяція. Стріт-арт.	10	4	-	6
1.11	Досягнення пластичного мистецтва у ХХ ст.	8	2	-	6
1.12	Нові напрямки розвитку архітектури у др. пол. ХХ ст.	8	2	-	6
Всього за навчальною дисципліною		120	32	-	88

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **32 год.**

Самостійна робота - **88 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття. Київ, 1997. 224 с.
2. Лотман Ю.М. Статьи по семиотике культуры и искусства. С.-Пб.: Академический проект, 2002. 544с.
3. Личковах В. Некласична естетика в культурному просторі ХХ - поч.ХХІ століть: монографія / В. Личковах. К. : НАКККиМ, 2011. 224 с.
4. Семиотика и искусствометрия. Москва: Мир, 1972. 364 с.
5. Современная западная философия: Словарь. М.: ТОН, Остожье, 1998. 544с.
6. Шапиро М. Некоторые проблемы семиотики визуального искусства. Пространство изображения и средства создания знака-образа. Искусствометрия: Методы точных наук и семиотики. Москва: ЛКИ, 2007. С. 136-163.

Додаткові:

1. Алфьорова З. Термінологічні ігри щодо візуальних мистецтв // Мистецтвознавство України. Збірник наукових праць. – Вип.10. – К.: “КЖД “Софія”, 2009. – С. 169.
2. Банфи А. Философия искусства / А. Банфи / предисл. К. М. Долгова; пер. с итал. Г. П. Смирнова. М.: Искусство, 1989. 384 с.
3. Беньямин В. Произведение искусства в эпоху его технической воспроизводимости. Избранные эссе. Москва: Медиум, 1996. С. 15-65
4. Гаскелл А. Візуальна історія / Нові перспективи історіописання. За ред. П. Берка. – К.: Ніка-Центр, 2004. – С. 230–268.
5. Каган М.С. Философия культуры. СПб., 1996. С. 383.
6. Лифшиц М. Искусство и современный мир. М.: Изобразительное искусство, 1978. 384 с.
7. Лотман Ю. Статьи по семиотике культуры и искусства. Санкт-Петербург, 2002. 544 с.
8. Петренко Д.В. Теорія візуальної культури. Навчальний посібник. – Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2010. – 73 с.
9. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ- ХХІ століть // Ін-т проблем сучасн. мистецтва Акад. мистецтв України. - К.: ВХ [студіо], 2008. 187 с.
10. Элкинс Дж. Исследуя визуальный мир. – Вильнюс, Европейский гуманитарный университет, 2010. – С. 348.
11. Бишоп К. Социальный поворот в современном искусстве // ХЖ № 58-59, 2005. <http://moscowartmagazine.com/issue/30/article/509>

10. Додаткові інформаційні ресурси (інтернет ресурси):

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. www.nibu.kiev.ua/ Національна історична бібліотека України
3. <http://library.nakkkim.edu.ua/> електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
4. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України»
5. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека
6. <http://www.etnolog.org.ua/> Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України.

